

Ustawa
z dnia
o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady wspierania eksportu w ramach Programu dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych o okresie spłaty wynoszącym co najmniej 2 lata, udzielanych w celu finansowania umów eksportowych zawieranych przez krajowych dostawców.

2. Program dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych, zwany dalej „Programem DOKE”, jest realizowany z uwzględnieniem postanowień Porozumienia OECD w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) jednostka finansująca – udzielający kredytów eksportowych bank krajowy, bank zagraniczny, instytucję finansową, instytucję kredytową lub międzynarodową instytucję finansową w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.¹⁾);
- 2) koszty finansowania – element kalkulacji wzajemnych okresowych rozliczeń pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego a jednostką finansującą w trakcie wykonywania Umowy DOKE, stanowiący sumę stawki marży bankowej oraz rynkowej stawki oprocentowania krótkoterminowego dla waluty kredytu eksportowego;
- 3) krajowy dostawca – przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095), mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i który wykonuje działalność gospodarczą w zakresie eksportu krajowych towarów lub usług;
- 4) kredyt eksportowy – kredyt, w tym również kredyt na zasadach leasingu finansowego, udzielony zagranicznemu nabywcy, jego bankowi lub podmiotowi działającemu z upoważnienia zagranicznego nabywcy w celu finansowania umowy eksportowej, a także kredyt udzielony krajowemu dostawcy, refinansujący udzielony przez niego w tej samej walucie, według takiej samej stopy procentowej i takiego samego harmonogramu spłat kredyt na rzecz zagranicznego nabywcy;
- 5) marża bankowa – procentowe wynagrodzenie należne jednostce finansującej z tytułu udzielenia kredytu eksportowego;
- 6) minimalne stałe stopy procentowe – stopy CIRR (stopy referencyjne oprocentowania rynkowego), ogłaszane okresowo przez Sekretariat Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub inne stałe stopy procentowe dla poszczególnych walut

1) zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769.

wyznaczające minimalny poziom stóp oprocentowania kredytów eksportowych w państwach będących uczestnikami Porozumienia OECD w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych;

- 7) Program DOKE – system wspierania eksportu polegający na wzajemnych okresowych rozliczeniach pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego a jednostkami finansującymi udzielającymi kredytów eksportowych, na podstawie zawartych z nimi Umów DOKE, w ramach którego jednostki finansujące mogą uzyskać z budżetu państwa, za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, dopłaty do oprocentowania kredytów eksportowych;
- 8) towary i usługi krajowe - towary i usługi spełniające wymogi przewidziane w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 59 poz. 609, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 143 poz. 1204), umożliwiające uznanie ich za produkty krajowe;
- 9) Umowa DOKE – umowę w sprawie objęcia kredytu eksportowego Programem DOKE zawieraną przez Bank Gospodarstwa Krajowego z jednostką finansującą;
- 10) umowa eksportowa – umowę sprzedaży, umowę dostawy lub inną odpłatną umowę o charakterze cywilnoprawnym, zawartą przez krajowego dostawcę, będącego producentem krajowych towarów lub usług, lub działającego na zlecenie producenta, z zagranicznym nabywcą, w tym z kraju należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, lub podmiotem działającym na jego zlecenie, na podstawie której następuje nabycie krajowych towarów lub usług;
- 11) zagraniczny nabywca – osobę zagraniczną i przedsiębiorcę zagranicznego w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w pkt 3, nabywającą krajowe towary lub usługi od krajowego dostawcy na podstawie umowy eksportowej.

Art. 3. 1. Kredyty eksportowe, o których mowa w art. 1, są udzielane przez jednostki finansujące w walutach, dla których są ustalane minimalne stałe stopy procentowe.

2. Kredyt eksportowy może zostać objęty Programem DOKE pod warunkiem pozytywnego zaopiniowania przez Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych, zwany dalej „Komitetem” oraz ubezpieczenia przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „Korporacją”, kredytu udzielonego przez jednostkę finansującą zagranicznemu nabywcy, jego bankowi lub podmiotowi działającemu z upoważnienia zagranicznego nabywcy lub kredytu udzielonego przez krajowego dostawcę zagranicznemu nabywcy, w zakresie ryzyka politycznego lub ryzyka handlowego, o których mowa w art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych.

3. Komitet może, na uzasadniony wniosek Banku Gospodarstwa Krajowego, udzielić zezwolenia na odstąpienie od ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2.

Art. 4. 1. Szczegółowe zasady obejmowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego kredytów eksportowych Programem DOKE określa Komitet w drodze uchwał, o których mowa w art. 7c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb działania Komitetu w zakresie Programu DOKE, biorąc pod uwagę potrzebę opiniowania kredytów eksportowych w jak najkrótszym terminie.

Rozdział 2

Zasady administrowania Programem DOKE

Art. 5. 1. Programem DOKE administruje Bank Gospodarstwa Krajowego.

2. Ustawa budżetowa corocznie określa środki, które mogą być w danym roku budżetowym przekazywane Bankowi Gospodarstwa Krajowego w celu udzielania dopłat w ramach Programu DOKE oraz limit wartości kapitału pozostających do spłaty kredytów eksportowych objętych Umowami DOKE, po przekroczeniu którego nie wydaje się nowych przyrzeczeń zawarcia umowy DOKE.

3. Środki budżetowe przeznaczone na dopłaty są przekazywane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na wyodrębniony rachunek Ministra Finansów w Banku Gospodarstwa Krajowego, w kwocie zgodnej z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

4. Dopłaty w ramach Programu DOKE są dokonywane:

- 1) ze środków budżetowych określonych w ustawie budżetowej;
- 2) z oprocentowania środków, o których mowa w ust. 3;
- 3) ze środków, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2;
- 4) z oprocentowania środków, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2.

5. W przypadku wyczerpania środków, o których mowa w ust. 2, Bank Gospodarstwa Krajowego może dokonać dopłat z własnych środków.

6. Środki budżetowe przeznaczone na dopłaty podlegają oprocentowaniu na zasadach określonych w umowie w sprawie administrowania Programem DOKE.

Art. 6. Dopłaty w ramach Programu DOKE są dokonywane przez Bank Gospodarstwa Krajowego, działający w imieniu Skarbu Państwa, na rzecz jednostek finansujących na podstawie zawartych z nimi Umów DOKE.

Art. 7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych zawiera z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę w sprawie administrowania Programem DOKE, która określa w szczególności:

- 1) tryb przekazywania Bankowi Gospodarstwa Krajowego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych środków budżetowych przeznaczonych na dopłaty;
- 2) tryb przekazywania przez Bank Gospodarstwa Krajowego ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych okresowych informacji o wysokości wypłaconych dopłat i otrzymanych nadwyżek oraz składania rocznego sprawozdania finansowego dotyczącego wykorzystywania środków budżetowych przekazanych na dopłaty w danym roku budżetowym;
- 3) zasady prowadzenia rozliczeń między Bankiem Gospodarstwa Krajowego a jednostkami finansującymi w ramach Umów DOKE;
- 4) zasady oprocentowania środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym, o którym mowa w art. 5 ust. 3;
- 5) warunki wykorzystania środków własnych Banku Gospodarstwa Krajowego w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 5;

- 6) wynagrodzenie Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu administrowania Programem DOKE;
- 7) wzór wniosku o objęcie kredytu eksportowego Programem DOKE;
- 8) zasady występowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego o zwrot wydatków, związanych z objęciem kredytu eksportowego Programem DOKE, w przypadkach określonych w art. 13;
- 9) określenie sposobu publikowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego szczegółowych zasad obejmowania kredytów eksportowych Programem DOKE, o których mowa w art. 4 ust. 1.

Rozdział 3

Funkcjonowanie Programu DOKE

Art. 8. 1. Na podstawie zawartej Umowy DOKE, w przypadku gdy wysokość minimalnej stałej stopy procentowej danego kredytu eksportowego jest:

- 1) mniejsza od jego kosztów finansowania – Bank Gospodarstwa Krajowego jest obowiązany do przekazania jednostce finansującej kwoty dopłaty obliczonej zgodnie z Umową DOKE;
- 2) większa od jego kosztów finansowania – jednostka finansująca jest obowiązana do przekazania nadwyżki, obliczonej zgodnie z Umową DOKE, do Banku Gospodarstwa Krajowego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość marży bankowej dla kredytów eksportowych, biorąc pod uwagę kształtowanie się wysokości marż w innych krajach Unii Europejskiej i OECD oraz wytyczne Unii Europejskiej i OECD w zakresie ustalania wysokości tych marż.

Art. 9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ustala i informuje Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Sekretariat OECD o wysokości stopy CIRR dla złotego.

Art. 10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania kosztów finansowania i przyjmowania rynkowej stawki oprocentowania krótkoterminowego dla poszczególnych walut, waluty kredytów eksportowych, które mogą zostać objęte Programem DOKE oraz tabelę opłat stosowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w trakcie administrowania Programem DOKE, biorąc pod uwagę wytyczne Unii Europejskiej i OECD w zakresie określania rynkowej stawki oprocentowania krótkoterminowego.

Art. 11. Objęcie kredytu eksportowego Programem DOKE odbywa się na podstawie wniosku składanego do Banku Gospodarstwa Krajowego w drodze dwustopniowej procedury obejmującej:

- 1) uzyskanie przez wnioskodawcę od Banku Gospodarstwa Krajowego przyrzeczenia podpisania Umowy DOKE z jednostką finansującą,
- 2) podpisanie Umowy DOKE między Bankiem Gospodarstwa Krajowego a jednostką finansującą.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po podpisaniu umowy DOKE, może, w imieniu Skarbu Państwa, dokonywać na rynku finansowym transakcji zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem kursowym.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze umowy, upoważnić Bank Gospodarstwa Krajowego do podejmowania czynności określonych w ust. 1.

Art. 13. W przypadku rozwiązania przez jednostkę finansującą Umowy DOKE lub niewypełnienia obowiązków wynikających z Umowy DOKE, Bank Gospodarstwa Krajowego może zażądać, w imieniu Skarbu Państwa, zwrotu wydatków związanych z objęciem kredytu eksportowego Programem DOKE, w szczególności wydatków wynikających z podjęcia działań dotyczących transakcji zabezpieczających, określonych w art. 12 ust. 1.

Rozdział 4

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Art. 14. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 59, poz. 609, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 143, poz. 1204) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 2 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„ 8) wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych (Dz. U. Nr. poz.).”;

2) art. 7c otrzymuje brzmienie:

„Art. 7c. Komitet podejmuje decyzje w formie uchwał wiążących Korporację w zakresie gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i Bank Gospodarstwa Krajowego w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych.”.

Art. 15. Do kredytów eksportowych objętych Programem DOKE przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz w stosunku do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy złożono przyrzeczenie podpisania Umowy DOKE albo Bank Gospodarstwa Krajowego otrzymał wniosek o przyrzeczenie podpisania Umowy DOKE, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 16. Traci moc ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych (Dz. U. Nr 73 poz. 762 oraz z 2004 r. Nr 173, poz. 1808).

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Informacja o Programie DOKE

W większości krajów należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) rządy wspierają eksport towarów o charakterze inwestycyjnym za pomocą tzw. oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych (officially supported export credits), czyli kredytów udzielonych zagranicznym nabywcom na zakup towarów/usług w danym kraju.

Zasady udzielania oficjalnego wsparcia kredytów eksportowych określone są w Porozumieniu OECD w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych (Arrangement on Officially Supported Export Credits).

Oficjalne wsparcie kredytów eksportowych może być, zgodnie z w/w Porozumieniem, realizowane w formie:

1. ubezpieczeń/gwarancji kredytów eksportowych,
2. pomocy wiązanej, tj. kredyty finansujące eksport krajowych towarów i usług z elementem dotowania, przeznaczone na cele rozwojowe,
3. tzw. oficjalnego finansowego wsparcia z wykorzystaniem stóp CIRR, realizowanego za pomocą:
 - a) bezpośredniego finansowania,
 - b) refinansowania lub
 - c) mechanizmu stabilizacji oprocentowania kredytu eksportowego.

Oficjalne wsparcie, o którym mowa w pkt 1, realizowane jest w Polsce za pomocą gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń kredytów eksportowych, udzielanych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.

Oficjalne wsparcie, o którym mowa w pkt 2, realizowane jest w Polsce w formie międzyrządowych umów kredytowych, przygotowywanych przez Ministerstwo Finansów.

Oficjalne wsparcie, o którym mowa w pkt 3, realizowane jest w Polsce, podobnie jak w większości krajów UE w formie mechanizmu stabilizacji oprocentowania kredytu eksportowego (lit.c) – Programu Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych (DOKE). Inne kraje europejskie posiadające analogiczne do Programu DOKE mechanizmy stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych to w szczególności: Francja, Włochy, Hiszpania, Wlk. Brytania, Portugalia, Belgia, Dania, Finlandia, Węgry. Niemcy posiadają mechanizm stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych ograniczony tylko do wspierania eksportu statków.

Program DOKE umożliwia udzielanie przez banki komercyjne oraz eksporterów kredytów eksportowych o okresie spłaty wynoszącym co najmniej dwa lata po stałej stopie procentowej CIRR (ogłaszanej co miesiąc przez Sekretariat OECD), zabezpieczając przed ryzykiem wzrostu krótkoterminowych stóp procentowych (LIBOR, EURIBOR, WIBOR) w okresie spłaty kredytu eksportowego.

Programem DOKE administruje, zgodnie z ustawą z dnia 8 czerwca 2001 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych, Bank Gospodarstwa Krajowego. Mechanizm stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych polega na dokonywaniu w okresie spłaty kredytu wzajemnych rozliczeń pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego a bankiem komercyjnym, który udzielił kredytu eksportowego

objętego Programem DOKE. Rozliczenia dokonywane są każdorazowo w momencie spłaty raty kredytu i polegają na porównaniu wysokości stałej stopy procentowej CIRR danego kredytu z sumą krótkoterminowej stopy procentowej dla danego okresu i marży bankowej.

Jeżeli w momencie rozliczenia stopa CIRR jest niższa od sumy krótkoterminowej stopy procentowej i marży bankowej to BGK, w imieniu Skarbu Państwa, przekazuje bankowi komercyjnemu różnicę pomiędzy tymi wielkościami.

W przeciwnym przypadku, gdy podczas rozliczenia okaże się, że stopa CIRR jest wyższa od sumy krótkoterminowej stopy procentowej i marży bankowej, to wówczas bank komercyjny przekazuje nadwyżkę na specjalny wyodrębniony rachunek w BGK.

Mechanizm stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych jest korzystny dla banku komercyjnego, importera oraz eksportera.

Bank komercyjny może udzielić kredytu po stałej stopie procentowej nie narażając się na ryzyko stopy procentowej i ma zagwarantowaną stałą, niezależną od warunków rynkowych marżę w okresie spłaty kredytu.

Importer może uzyskać atrakcyjnie oprocentowany kredyt eksportowy. Stałe oprocentowanie kredytu umożliwia dokładne skalkulowanie kosztów i przepływów finansowych związanych z finansowaną kredytem inwestycją.

Eksporter ma możliwość zaoferowania importerowi atrakcyjnej oferty finansowania, towarzyszącej kontraktowi eksportowemu, co na międzynarodowym rynku dóbr inwestycyjnych często decyduje o zawarciu bądź nie zawarciu transakcji eksportowej.

Możliwość finansowania inwestycji po stałej stopie procentowej ma bardzo często duże znaczenie dla zagranicznego nabywcy, gdyż pozwala mu skalkulować w sposób dużo bardziej precyzyjny niż przy finansowaniu po zmiennej stopie opłacalność danego przedsięwzięcia inwestycyjnego. Kredyty eksportowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej CIRR udzielane są przez większość krajów OECD, w związku z czym możliwość oferowania takich kredytów również przy finansowaniu eksportu polskich towarów i usług poprawia pozycję konkurencyjną polskich eksporterów względem ich zagranicznych konkurentów.

Programem DOKE zostało dotychczas objęte dwadzieścia trzy transakcje. Wszystkie dotyczą eksportu statków morskich produkowanych przez Stocznnię Szczecińską Nowa Sp. z o .o.

W 2004 r. - zostało podpisanych 6 umów DOKE o łącznej wartości 319,7 mln USD

W 2005 r. - 2 umowy DOKE o łącznej wartości 143,2 mln USD

W 2006 r. – 8 umów DOKE o łącznej wartości 192,0 mln EUR

W 2007 r. – 7 umów DOKE o łącznej wartości 256,3 mln USD.

Łącznie Programem DOKE objęto kredyty eksportowe o wartości 719,2 mln USD i 192,0 mln EUR.

W 2006 r. wysokość przekazanych z budżetu dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych wyniosła 10,6 mln zł. W 2007 r. - 22,1 mln zł.

Międzynarodowe ramy Programu DOKE

Program DOKE, jako jeden z instrumentów oficjalnego wsparcia kredytów eksportowych, musi być zgodny z międzynarodowymi regulacjami w tym zakresie tworzonymi na forum Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz Wspólnoty Europejskiej.

Najważniejszym porozumieniem określającym m.in. zasady oferowania oficjalnego wsparcia w formie mechanizmu stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych w oparciu o stopę CIRR jest **Porozumienie OECD w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych** (Arrangement on Officially Supported Export Credits). W chwili obecnej Uczestnikami Porozumienia są: Australia, Kanada, Japonia, Korea, Nowa Zelandia, Norwegia, Szwajcaria, Stany Zjednoczone i Wspólnota Europejska. Od 1998 r. Polska miała status obserwatora w Porozumieniu. Z dniem 1 maja 2004 r. uzyskaliśmy, dzięki członkostwu we Wspólnocie Europejskiej, status Uczestnika Porozumienia.

Porozumienie OECD określa instrumenty, za pomocą których Uczestnicy mogą wspierać kredyty eksportowe o okresie spłaty wynoszącym co najmniej dwa lata.

Porozumienie w sposób bardzo szczegółowy określa m.in.:

- warunki, jakie musi spełnić umowa eksportowa oraz umowa kredytu eksportowego, aby można było ją objąć oficjalnym wsparciem,
- możliwości odstępstw od niektórych warunków oraz procedury notyfikacji tych odstępstw,
- procedury dopasowania oferowanych warunków oficjalnego wsparcia do notyfikowanych albo uznanych za niezgodne z Porozumieniem warunków, zaoferowanych przez inny kraj (tzw. matching),
- szczególne warunki obejmowania oficjalnym wsparciem statków morskich, samolotów, elektrowni jądrowych, projektów z zakresu energetyki odnawialnej oraz transakcji typu „project finance”.

Wysoki stopień szczegółowości przepisów Porozumienia oraz ich często specjalistyczny charakter powoduje, że czasami niektóre zapisy są nieprecyzyjne i podlegają odmiennej interpretacji przez poszczególnych Uczestników Porozumienia.

Zasady Porozumienia OECD w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych zostały inkorporowane do prawa wspólnotowego Decyzją Rady UE. Zgodność polskiego systemu wspierania kredytów eksportowych z zasadami Porozumienia OECD jest zatem konieczna nie tylko z uwagi na nasze zobowiązania w OECD ale również z powodu naszego uczestnictwa we Wspólnocie Europejskiej. Aktualnie obowiązuje Decyzja Rady z dnia 22 grudnia 2000 r. zastępująca Decyzję z 4 kwietnia 1978 r. w sprawie zastosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnego wsparcia kredytów eksportowych.

Na zasady udzielania oficjalnego wsparcia kredytów eksportowych, w tym w formie mechanizmu stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych (Programu DOKE), mają także wpływ decyzje podejmowane na forum **Grupy ds. Kredytów Eksportowych OECD**, której Polska jest członkiem od 1997 r.

Członkowie Grupy ds. Kredytów Eksportowych OECD podjęli szereg zobowiązań dotyczących oficjalnego wsparcia kredytów eksportowych, w szczególności:

- z oficjalnego wsparcia nie mogą korzystać umowy eksportowe, które zostały zawarte w wyniku przepustwa zagranicznego funkcjonariusza publicznego,
- z oficjalnego wsparcia nie mogą korzystać umowy eksportowe, które mają negatywny wpływ na środowisko naturalne,
- w przypadku eksportu do krajów najbiedniejszych, z oficjalnego wsparcia powinny korzystać tylko takie kontrakty eksportowe, które są „produktywne”, tj. przyczynią się do zrównoważonego wzrostu tych krajów.

W celu realizacji w/w zobowiązań Członkowie Grupy przyjęli „Oświadczenie w sprawie przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w kontekście oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych” („Action Statement on Bribery and Officially Supported Export Credits”), w 2006 r. przekształcone w Rekomendację Rady OECD oraz „Wspólne podejście w sprawie Środowiska w kontekście oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych” („Common Approaches on Environment and Officially Supported Export Credits”). Kredyty eksportowe obejmowane Programem DOKE muszą spełniać warunki określone w w/w dokumentach.

Trzecim forum, na którym podejmowane są decyzje dotyczące oficjalnego wsparcia kredytów eksportowych jest **Grupa ds. Kredytów Eksportowych Rady Unii Europejskiej**. W ramach tej Grupy kraje Wspólnoty Europejskiej uszczegółowiły zasady stosowania mechanizmów stabilizowania oprocentowania kredytów eksportowych. Zasady te określone zostały w tzw. Minipakiecie, który stanowi załącznik do sprawozdania z 421. posiedzenia Grupy ds. Kredytów Eksportowych Rady Unii Europejskiej z kwietnia 2001 r. Minipakiet szczegółowo określa m.in. zasady wyboru obowiązującej stopy CIRR, utrzymywania stopy CIRR po podpisaniu umowy eksportowej oraz rozwiązywania umowy o stabilizowanie oprocentowania.

Przyczyny wydania nowej ustawy

Nowa ustawa ma zastąpić aktualnie obowiązującą ustawę z dnia 8 czerwca 2001 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych. Z uwagi na znaczny zakres potrzebnych zmian w zasadach funkcjonowania Programu DOKE, niewystarczająca będzie jedynie nowelizacja obowiązującej ustawy, konieczne jest przygotowanie nowej ustawy.

Potrzeba wprowadzenia zmian do Programu DOKE wynika przede wszystkim z doświadczeń zdobytych w trakcie dotychczasowego funkcjonowania tego Programu oraz z faktu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej i uzyskania statusu Uczestnika Porozumienia OECD w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych. Mając na względzie potrzebę zapewnienia dla Programu DOKE niezbędnej elastyczności działania oraz konieczność pełnego dostosowania Programu DOKE do rozwiązań OECD i UE, projektowana ustawa zakłada, że dopłaty do oprocentowania kredytów eksportowych regulowane będą na podobnych zasadach jak gwarantowane przez Skarb Państwa ubezpieczenia eksportowe.

Nowa ustawa uprości funkcjonowanie Programu DOKE i umożliwi większą elastyczność w dokonywaniu zmian w regulacjach dotyczących tej materii, koniecznych z uwagi na częste zmiany międzynarodowych uregulowań i oficjalnych interpretacji OECD i WE dotyczących oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych.

Projekt nowej ustawy przewiduje dokonywanie merytorycznej oceny wniosku o objęcie kredytu eksportowego Programem DOKE. Przyznanie bądź nieprzyznanie dopłat powinno nastąpić na skutek decyzji podejmowanej przez odpowiednie ciało rządowe (podobnie jak w przypadku KUKA S.A.) przy uwzględnieniu celowości objęcia Programem DOKE konkretnego kredytu eksportowego oraz ograniczonej wielkości środków, które mogą być corocznie przeznaczane na dopłaty. Decyzja w sprawie ewentualnego objęcia kredytu eksportowego objętego Programem DOKE podejmowana byłaby, podobnie jak w przypadku gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych, przez Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o

gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych złożony jest z przedstawicieli (w randze sekretarza albo podsekretarza stanu):

- ministra właściwego ds. finansów publicznych,
- ministra właściwego ds. gospodarki,
- ministra właściwego ds. Skarbu Państwa,
- ministra właściwego ds. rolnictwa,
- ministra właściwego ds. rynków rolnych,
- ministra właściwego ds. zagranicznych,
- przedstawiciela Prezesa NBP.

W chwili obecnej, przy braku merytorycznej oceny wniosku, Minister Finansów nie ma realnego wpływu na wysokość zobowiązań zaciąganych w ramach Programu DOKE wobec beneficjentów Programu. Projekt nowej ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych zawiera przepis określający, że w ustawie budżetowej corocznie ustalany będzie limit wartości pozostających do spłaty kredytów eksportowych, które mogą być objęte Programem DOKE. Po wprowadzeniu innych rozwiązań przewidzianych w nowej ustawie (możliwość zminimalizowania ryzyka stopy procentowej i ryzyka kursowego będącego po stronie Skarbu Państwa poprzez zawieranie transakcji hedgingowych) możliwe będzie dużo bardziej precyzyjne określenie zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z konkretnej umowy kredytu eksportowego, planowanej do objęcia Programem DOKE i podjęcie decyzji uwzględniającej ograniczenia budżetowe.

Szczegółowe zasady obejmowania kredytu eksportowego Programem DOKE, w szczególności procedura występowania o objęcie kredytu eksportowego Programem DOKE będzie regulowana w drodze Uchwały Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych. Regulowanie tego rodzaju kwestii w drodze Uchwały Komitetu a nie poprzez zapisy ustawy lub rozporządzenia jest uzasadnione wymaganiami Unii Europejskiej, określonymi w tzw. Minipakiecie, które w sposób bardzo szczegółowy określają procedurę utrzymywania zablokowanej w przez wnioskodawcę minimalnej stałej stopy procentowej kredytu eksportowego oraz potrzebą ujednoczenia zasad określania rozwiązań dotyczących obejmowania kredytów eksportowych oficjalnym wsparciem z innymi instrumentami tego typu (w przypadku gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych szczegółowe zasady obejmowania kredytu eksportowego ubezpieczeniem eksportowym są również regulowane w formie uchwały Komitetu). Istotne znaczenie ma również fakt, że szczegółowe zasady dotyczące Programu DOKE, wynikające z rozwiązań przyjętych na forum OECD i UE, mają charakter nietrwały, podlegają ciągłym zmianom i interpretacjom. Na ostatnim posiedzeniu Uczestników Porozumienia OECD w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych w listopadzie 2007 r. rozpoczęła się dyskusja nad wprowadzeniem zasadniczych zmian do dotychczasowych zasad wspierania kredytów eksportowych za pomocą CIRR.

Zasady obejmowania kredytu eksportowego Programem DOKE, określone w uchwale Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych, będą analogiczne do aktualnie obowiązującej dwuetapowej procedury, polegającej na wydaniu przyrzeczenia zawarcia Umowy DOKE a następnie zawarcia Umowy DOKE.

Projekt ustawy przewiduje pobieranie przez BGK opłat w trakcie administrowania Programem DOKE. Rodzaj opłat i ich wysokość zostanie określona w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw publicznych, wydanym na podstawie art. 11.

Dodatkowo, mając na uwadze doświadczenia związane z Programem DOKE oraz zasady funkcjonowania analogicznych do Programu DOKE mechanizmów w innych krajach Unii Europejskiej, przewiduje się, że możliwe będzie:

- składanie wniosku o złożenie przyrzeczenia zarówno w języku polskim jak i angielskim,
- określenie walut kredytu eksportowego, dla których możliwe będzie objęcie kredytu eksportowego Programem DOKE,

Szczegółowe zasady obejmowania kredytów eksportowych Programem DOKE, określone w uchwale Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych będą publikowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu norm i aktów prawnych.

Regulacje zawarte w projektowanej ustawie nie podlegają konsultacji z instytucjami i organami Unii Europejskiej i Europejskim Bankiem Centralnym.

Regulacje zawarte w projektowanej ustawie nie podlegają harmonizacji z prawem europejskim.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej z chwilą przekazania do uzgodnień z członkami Rady Ministrów

Ocena skutków regulacji:

dot. zmiany ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych

1. Cel wprowadzenia ustawy

Potrzeba wprowadzenia zmian do Programu DOKE wynika przede wszystkim z doświadczeń zdobytych w trakcie dotychczasowego funkcjonowania tego Programu. Projektowana ustawa umożliwi pełne dostosowanie systemu dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych do regulacji Unii Europejskiej i OECD dotyczących oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz wprowadza merytoryczną ocenę wniosku o objęcie kredytu eksportowego Programem DOKE przez Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych.

2. Podmioty, na które oddziałuje ustawa

Ustawa oddziałuje na podmioty korzystające z Programu Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych – jednostki finansujące (banki, firmy leasingowe) oraz eksporterów dóbr inwestycyjnych.

3. Zakres oceny skutków regulacji

Wejście w życie ustawy nie pociągnie za sobą zwiększonych kosztów w związku z czym nie ma potrzeby tworzenia pogłębionej analizy.

4. Skutki wprowadzenia ustawy

- Wpływ ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Wejście w życie ustawy umożliwi Ministrowi Finansów posiadanie wpływu na wysokość zobowiązań zaciąganych w ramach Programu DOKE wobec beneficjentów Programu poprzez:

- a. opiniowanie przez Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych wniosków o objęcie kredytu eksportowego Programem DOKE,
- b. określanie w ustawie budżetowej limitu, którego w danym roku budżetowym nie może przekroczyć łączna wartość pozostających do spłaty kredytów objętych Programem DOKE.

Określanie wpływu objęcia Programem DOKE danego kredytu eksportowego na wysokość zobowiązań Skarbu Państwa w poszczególnych latach budżetowych będzie możliwe dzięki dokonywaniu przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rynku finansowym transakcji zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem kursowym.

Programem DOKE zostało dotychczas objęte dwadzieścia trzy transakcje. Wszystkie dotyczą eksportu statków morskich produkowanych przez Stocznnię Szczecińską Nowa Sp. z o .o.

W 2004 r. - zostało podpisanych 6 umów DOKE o łącznej wartości 319,7 mln USD

W 2005 r. - 2 umowy DOKE o łącznej wartości 143,2 mln USD

W 2006 r. – 8 umów DOKE o łącznej wartości 192,0 mln EUR

W 2007 r. – 7 umów DOKE o łącznej wartości 256,3 mln USD.

Łącznie Programem DOKE objęto kredyty eksportowe o wartości 719,2 mln USD i 192,0 mln EUR.

W 2006 r. wysokość przekazanych z budżetu dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych wyniosła 10,6 mln zł. W 2007 r. - 22,1 mln zł.

- Wpływ ustawy na rynek pracy.
Wejście w życie ustawy nie spowoduje bezpośrednich skutków związanych z rynkiem pracy.
- Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:
Wejście w życie ustawy wpłynie korzystnie na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki poprzez usprawnienie funkcjonowania Programu DOKE. Nowe regulacje nie będą dotyczyć kredytów eksportowych objętych Programem DOKE oraz kredytów do których wydano już przyrzeczenie zawarcia Umowy DOKE lub BGK otrzymał wniosek o wydanie przyrzeczenia zawarcia Umowy DOKE.
- Wpływ regulacji na sytuację regionów i rozwój regionalny.
Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków dla sytuacji regionów.

5. Zakres konsultacji społecznych

Projekt ustawy konsultowany będzie ze Związkiem Banków Polskich.

Sporządził:

Jacek Polowy

Naczelnik wydziału systemu wspierania eksportu

Departament Gwarancji i Poręczeń

tel. 694 32 53